

חיפוש הזהות בגיל ההתבגרות

תקופת ההתבגרות היא אחת התקופות הקריטיות בעיצוב האישיות. תקופה זו מאופיינת בחיפוש אחר הזהות העצמית ובלבטים רבים המלווים את גיבוש הזהות של האדם המבוגר.

זהות האני היא התמונה שהאדם בונה לגבי עצמו והיא הנותנת משמעות לחייו. גיבוש הזהות של המתבגר נתפס כתהליך מורכב של בחירה מתוך אפשרויות רבות, מתוכן בוחר המתבגר מי הוא ומה הוא רוצה להיות. אפשרויות הבחירה קשורות לשלבי חייו הקודמים, ליחסיו עם הוריו ומשפחתו המשמשים לו גם מודל חיקוי ולרקע החברתי בתוכו הוא פועל.

זהות אינה נרכשת מאליה - יש לחפש אותה. לשם כך נוקטים צעירים רבים בפעולות שונות כמו התרחקות מן ההורים, עצמאות, וכן חוויות יוצאות דופן או אפילו מסוכנות. אם וכאשר משבר גיל ההתבגרות מסתיים בהצלחה, המתבגר רוכש זהות חיובית שבה מאוחדים העבר, ההווה והעתיד. תהליך זה מקל על המעבר לשלב הבא בחייו.

אמנון פיירברג, גיבור הסיפור "יש ילדים זיג זג" עובר מסע התבגרות שלושה ימים לפני בר המצווה שלו. מסע זה מתחיל בשאלה 'מי אני?' בסוף המסע מבין אמנון שלשאלה זו יש הרבה תשובות, חלקן קשורות בגילויים מרעישים על הוריו ועל משפחתו וחלקן קשורות לבחירות שהוא יעשה בעקבות הגילויים הללו. ההכרה של אמנון ביכולת שלו לבחור את דרכו בחיים מתוך כל האפשרויות שהמסע המיוחד הזה הציג בפניו, מאפשרת לו להיות אחראי לחייו ולגורלו.

על העיבוד והבימוי של 'יש ילדים זיג זג' / צביה הוברמן

את הספר "יש ילדים זיג זג" קראתי לפני כשלוש עשרה שנים והתאהבתי מיד בסיפור יוצא הדופן הזה, המשלב מונולוג מרגש של נער מתבגר בתוך עלילה בלשית מרתקת.

עיבוד הספר למחזה העמיד בפני אתגר גדול שנבע מהרצון להעביר לבמה את מסע ההרפתקאות המדהים הזה, המתרחש בכל כך הרבה מקומות, מבלי לוותר על הקול הפנימי של אמנון, שדרך הנפש הסוערת שלו נפרשת העלילה.

הרצון לשלב בין שני המרכיבים הללו הוליד את הרעיון לפתוח את המחזה בתמונה המסיימת את הרומן, שבה מגיע אמנון אל הכספת כדי לקחת את המתנה שהשאירה לו שם אמו לפני שלוש עשרה שנים. מתוך התמונה הזאת מתחיל 'פלאש-בק', ההופך את ההצגה כולה למסע המתרחש בתוך ראשו של הנער המבולבל, כמו בסרט. מכאן נבעה ההחלטה להשתמש בקטעי וידאו שישקפו את המקומות והארועים, כפי שהם נקלטים במוחו.

לאחר שנכתבה הגרסה הראשונה של המחזה החל הדיאלוג החשוב עם התפאורנית לילי בן נחשון, בעזרתה מצאנו פתרון בימתי לריבוי המקומות במחזה. הבחירה בבמה שחורה, נקייה, ההופכת בעזרת מעט אלמנטים למקומות שונים, סיפקה את התשובה הנכונה למחזה, וכבמאית, אפשרה לי חופש פעולה ויצירתיות בבימוי הסצנות השונות.

השימוש בדלתות הכספת הגדולות במעבר מסצנה לסצנה מחזקת את התפיסה שהכל מתרחש בראשו של הגיבור. המוסיקה שכתב אבי בנימין מוסיפה ניחוח של סרט הרפתקאות, בעזרת שני מוטיבים מרכזיים, האחד קצבי, המתקשר לעולמו של אמנון והשני לירי, המאפיין את הזיכרון של זוהרה ואת הכמיהה למגע רך ואימהי.

לכל זה נוספה, כמובן, עבודה של צוות השחקנים הנושא את הסיפור על כתפיו, מפיח בו רוח חיים והופך אותו לחוויה תיאטרלית מרגשת.

דויד גרוסמן

מהבולטים שבסופרים הישראלים, נולד בירושלים ב-1954. מגיל צעיר עבד כשחקן וככתב נוער בתוכניות הרדיו של קול ישראל. לאחר שירותו הצבאי עבד ברדיו כעורך תוכניות וכמגיש, ולמד פילוסופיה ותיאטרון באוניברסיטה העברית בירושלים. ב-1979 פורסם סיפורו הראשון 'חמורים', ומאז ביסס את עצמו כסופר למבוגרים, לילדים ולבני נוער. יצירתו מתאפיינת ברגישות פסיכולוגית וחברתית עמוקה.

בין יצירותיו: רומנים, נובלות, סיפורים קצרים, מחזה, ספרים עיוניים ותיעודיים ומאמרים המתפרסמים בקביעות בעיתונות. ספריו תורגמו לכ-30 שפות וזכו בפרסים בארץ ובעולם. ביניהם פרס ראש הממשלה ליצירה, פרס זאב על ספרו 'דו-קרב', פרס ספיר לספרות על ספרו 'מישהו לרוץ איתו' וכן מועמדות לפרס נובל לספרות.

מזה שנים פעיל בניסיונו ליצור הידברות ויחסים של שלום בין ישראל לשכנותיה. נשוי למיכל, אב ליונתן, אורי ורותי.

בנו אורי נפל במלחמת לבנון השנייה באוגוסט 2006.

בין ספריו: יש ילדים זיג זג, מישהו לרוץ איתו, דו קרב, חיוך הגדי, רץ, שתהיי לי הסכין, חמורים, נוכחים נפקדים, עיין ערך אהבה, ספר הדקדוק הפנימי. ספרים וסדרות לילדים: איתמר מטייל על קירות, אח חדש לגמרי, איתמר צייד החלומות, איתמר וכובע הקסמים השחור, איתמר פוגש ארנב, איתמר מכתב, ג'ירפה ולישון, אל תדאגי רותי, היה הייתם שני קופים, ספר השיאים של פוז, השפה המיוחדת של אורי.

